

NKÚ kontroloval hazard: Přijaté sázky vzrostly o 119 %, výběr daně jen o 24 %, chybí spolehlivá data pro kontrolu daňových přiznání provozovatelů her

12.6.2023 - | Nejvyšší kontrolní úřad

Provozovatelům her, kteří opakovaně porušovali zákon, MF nerušilo základní povolení a složené kauce v některých případech nepoužilo k úhradě dlužných daní. Kontroloři dále zjistili, že zařazení nelegálních internetových hazardních her na seznam nepovolených trvá i více než rok. Přitom Specializovaný finanční úřad (SFÚ) v kontrolovaném období detekoval celkem 794 nelegálních provozovatelů hazardních her. To je 15× více než těch s vydaným povolením. NKÚ kontroloval pět subjektů, mezi nimi právě MF a SFÚ.

V letech 2017 až 2021 hráči vsadili celkem 1,80 bil. Kč, celkové inkaso daně z hazardních her dosáhlo 50,5 mld. Kč. Výběr daně tak v uvedených letech vzrostl o 24 %, zatímco přijaté sázky o 119 %. Z toho vklady do internetových her se zvýšily dokonce téměř o 300 %. Kontrola poukázala na to, že hazardní hry se přesouvají z kamenných provozoven na internet rychleji než dozor nad nimi. Na strmý růst internetových her reagovaly dozorové orgány se zpožděním a nedostatečně. Zatímco v letech 2020 a 2021 provedla Celní správa ČR v kamenných provozovnách 239 kontrol, u provozovatelů internetových her jich uskutečnila jen 80.

Ačkoliv výdaje na informační systémy (IS) činily 174,1 mil. Kč, nejsou plně funkční a neposkytují orgánům státní správy úplná, zcela využitelná a spolehlivá data. MF předčasně ukončilo vývoj nového systému AISG a udržuje nadále v provozu původní nevyhovující IS. Peněžní prostředky tak byly z části vynaloženy ne hospodárně a neúčelně. V té souvislosti NKÚ konstatuje, že přetrvávají problémy, na které upozornil už před devíti lety v kontrolní akci č. 13/35*. U výdajů spojených s provozem původního IS v letech 2016 a 2017 navíc NKÚ odhalil duplicitní platby za více než 2,5 mil. Kč, což vyhodnotil jako skutečnost nasvědčující porušení rozpočtové kázně.

O nespolehlivosti dat nového IS svědčí výsledky kontroly vzorku 15 daňových přiznání provozovatelů hazardních her. Data v AISG se ani v jednom případě neshodovala s údaji z daňových přiznání. SFÚ jako správce daně z hazardních her využil ve zjištěných případech data z AISG k formální kontrole, nikoliv pro účely doměřovacího daňového řízení.

Kvůli omezené funkčnosti IS nemá MF správný a úplný přehled o přijatých kaucích. Některé informace zaznamenává jen do pomocných excelových tabulek či je má v listinné podobě. V excelových tabulkách přitom vedlo přijaté kauce o objemu 3,84 mld. Kč. NKÚ dále zjistil, že MF při správě kaucí opakovaně nepostupovalo v souladu se zákonem o hazardních hrách. Například v jednom případě souhlasilo s uvolněním kaucí v celkové výši 60 mil. Kč, ačkoliv SFÚ evidoval u provozovatele daňový nedoplatek 18,6 mil. Kč. V jiném případě MF celé dva roky nereagovalo na podaný rozklad proti rozhodnutí o zrušení základního povolení provozovatele kasina v úpadku ani na zánik posledního herního prostoru tohoto provozovatele. Během období nečinnosti MF skončila platnost padesátimilionové kauce, ze které mohly být, ale nebyly, uhrazeny pohledávky státu z daňových nedoplatků a pokut ve výši 45 mil. Kč.

I když podle zákona může být provozovateli hazardních her v případě opakovaných porušení

právních předpisů zrušeno základní povolení, MF tuto možnost nevyužívalo. Nezrušilo povolení ani provozovateli, který v letech 2017 až 2021 obdržel za opakované porušování zákona o hazardních hrách od Celní správy 76 pokut v celkové výši 4,62 mil. Kč. Kontroloři v této souvislosti upozornili také na skutečnost, že pokuty byly ukládány na samé spodní zákonné hranici. Například u zmíněného provozovatele dosahovaly za jednotlivé přestupky v průměru 0,06–1,17 % možného maxima. Celkem orgány Celní správy uložily v letech 2017 až 2021 pravomocné pokuty ve výši 94,2 mil. Kč.

Efektivnost dozoru v oblasti nepovolených her na internetu snižuje nejednoznačná formulace zákona, která za znak nelegálnosti stanoví „zaměření nebo cílení na osoby, které mají bydliště na území ČR“. Posuzování legality internetových her je proto časově náročné. U kontrolovaného vzorku podniků se doba od jejich přijetí Ministerstvem financí či celní správou do uveřejnění hazardní hry na seznam nepovolených her pohybovala v rozmezí od 119 do 368 dnů. Po celou tuto dobu je přitom umožněno nepovolenou hazardní hru na území ČR nadále provozovat. NKÚ tuto skutečnost vyhodnotil jako projev snížené účinnosti zákona o hazardních hrách v oblasti ochrany sázejících a doporučil změnou zákona zpřesnit kritéria pro posuzování nepovolených internetových her a zefektivnit tak proces blokace příslušných internetových stránek.

* Kontrolní akce č. 13/35 – Příjmy státního rozpočtu související s provozováním loterií a jiných podobných her.

<https://www.nku.cz/cz/pro-media/tiskove-zpravy/nku-kontroloval-hazard:-prijate-sazky-vzrostly-o-119---vyber-dane-jen-o-24---chybi-spolehliva-data-pro-kontrolu-danovych-priznani-provozovatelu-her-id13250>